

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

RENDELET

az erdélyrészi birtokrendezési törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló 1908. évi VII. t.-cz. életbeléptetése és végrehajtása iránt kiadott igazságügy-miniszteri rendeleteknek a törvény hatálya területén lévő közigazgatási erdészeti bizottságokkal, kir. erdőfelügyelőségekkel és m. kir. állami erdőhivatalokkal való közlése tárgyában.

M. kir. földm. m. 40997. I/A-1. szám. A m. kir. igazságügy-miniszter ur az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna, Középszolnok, Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén a birtokrendezésről, arányosításról és tagosításról szóló 1871. évi LV., 1880. évi XLV. és 1892. évi XXIV. törvénycikkek módosítása és kiegészítése tárgyában hozott 1908. évi VII. t.-cz.-et, a törvény XVII. cikkelyében nyert felhatalmazás alapján folyó évi május hó 1-én életbeléptetvén, a törvény végrehajtási ügyében az érdekelt szakminiszterekkel egyetértőleg, az „Igazságügyi Közlöny“ folyó évi III. számában megjelent többrendbeli, minden irányban részletes utasításokat tartalmazó rendeletet bocsjított ki.

Midőn eme rendeleteket a vonatkozó törvényekkel együtt a mellékelt „Erdélyrészi Birtokrendezés“ czimű könyvbe foglalva, a czim, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokságok részére tudomás és mihez tartás végett 1—1 példányban idecsatolva megküldöm egyszersmind szükségesnek tartom a czim figyelmét különösen is felhívni a rendeletek ama fontos intézkedéseire, amelyek a birtokrendezési eljárások során a közérdeknek az 1879. évi XXXI. t.-cz. szempontjából való megvédésére, az erre hivatott hatóságoknak kellő alapot nyújtanak.

A birtokrendezési, különösen az urbéri elkülönítési az arányosítási és a tagosítási ügyekben követendő eljárás tárgyában 1908. évi 500. I. M. szám alatt kiadott utasítás 64. §-ának utolsó bekezdésében ugyanis ki van mondva, hogy az előmunkálatok megkezdésére kitűzött határnapról, továbbá az érdemleges tárgyalás, valamint a kihasítás megkezdésére és az új birtokba való birói bevezetésre kitűzött határnapokról — a közérdeket érintő esetleges észrevételeik megtétele s ez okból a tárgyalásokon való megjelenhetés céljából — értesítendő a kir. erdőfelügyelőség és a m. kir. állami erdőhivatal is.

A kir. erdőfelügyelőségnek és a m. kir. állami erdőhivatalnak tehát módjában fog állani a birtokrendezések főbb mozzanatairól tudomást szerezni, a tárgyalásokon magát kiküldöttjével képviseltetni és a közérdek megvédése céljából észrevételeit megtenni.

Nevezetesen módjában lesz odahatni, hogy az ideiglenes birtokállás birói fenntartásánál és az erdei használatok megállapításánál, az urbéri illetmények elkülönítésénél, az erdők tagosításánál, a beerdősítendő kopár területek számbavételénél, az erdők arányosításánál és az egyéni birtokilletmények elkülönítésénél stb. az 1879. évi XXXI. t.-cz.-nek a véderdőkre, feltétlen erdőtalajon álló erdőkre, az üzemterv szerint kezelendő erdőkre és a beerdősítendő kopár területekre fennálló rendelkezései a birtokrendezési eljárás során figyelembe vétessenek s illetőleg, hogy az előbb idézett 500/908. I. M. számú utasítás 61., 81., 83., 97., 108., 109. és 110. §-ainak ide vonatkozó rendelkezései, nemkülönben az 1200/908. I. M. számú rendeletnek kapcsolatos intézkedései megfelelő alkalmazást nyerjenek.

Általában mindazon esetekben, midőn a birtokrendezési eljárás folyamán erdők, illetőleg az erdők állományához tartozó területek és közgazdasági szempontból beerdősítendő kopárok tulajdonjogi változásáról vagy azok kezelésének és használatának bárminemű megváltoztatásáról lesz szó, módjában fog állani a kir. erdőfelügyelőségnek és m. kir. állami erdőhivatalnak abban az esetben, ha a tervezett változás a közérdek szempontjából károsnak mutatkoznék, ennek következményeiről az érdekelteket idejekorán felvilágosítani és azokat már eleve is figyelmeztetni arra, hogy kihatandó birtokilletőségüket, ha az az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2., 4., 17. vagy 165. §-ának, illetőleg az 1898. évi XIX. t.-cz. 1. §-ának hatálya alá tartoznék, a törvény most idézett szakaszai értelmében lesznek kötelesek kezelni.

A kir. erdőfelügyelőség és m. kir. állami erdőhivatal illetően közbelépésének és jóakaratu figyelmeztetéseinek mindenesetre meg lesz legalább az a jó hatása, hogy az érdekeltek az erdőket érő birtokváltozások következményei felől nem maradnak tájékozatlanságban és jóhiszeműleg nem követhetnek el később olyan cselekményeket, melyek a hivatkozott törvények rendelkezéseibe ütköznek.

Elvárom tehát a kir. erdőfelügyelőségtől és a m. kir. állami erdőhivataltól, hogy az 500/908. I. M. számú utasítás 64. §-ában biztosított eme jogát a közérdek s egyszersmind a birtokosok érdekeinek lehető megóvása céljából minden esetben megfelelően gyakorolni fogja.

Felhivom továbbá a czim figyelmét az idézett eljárási utasítás 162. és 170. §-aira, amelyekben ki van mondva, hogy a kir. törvényszék a birtokrendezési ügyekben hozott ítéleteket és az egyezsége vonatkozó határozatokat a törvényhatóság tiszti ügyészének is kézbesíteti s egyidejűleg közli a kir. erdőfelügyelőséggel és a m. kir. állami erdőhivatallal is. Az utasítás 172. §-a kimondja egyszersmind, hogy a törvényhatóság tiszti ügyésze a kézbesített ítélet vagy határozat ellen közérdekből éppen olyan jogorvoslatokkal élhet, mint bármely más érdekelt fél.

A tiszti ügyész eljárásának részleteit az 1908. évi 900. I. M. számú rendelet szabályozza, melynek 2. §-a részletesen felsorolja azokat az eseteket, amelyekben az ítélet, illetve határozat a közérdeket sérti s amelyeknek fennforgása esetén a tiszti ügyész a jogorvoslatot a hivatkozott rendelet 3. §-a értelmében minden további utasítás bevárása nélkül beadni köteles.

De köteles a tiszti ügyész jogorvoslattal élni az idézett rendelet 4. §-a értelmében akkor is, ha annak beadására a felebbviteli határidőn belül a törvényhatóság első tisztviselője vagy a földmivelésügyi miniszter utasítja.

Abból a célból, hogy indokolt esetekben a tiszti ügyészt a felebbviteli határidőn belül, melyet az 1908. évi 500. I. M. számú utasítás 164. §-a 15 napban állapít meg, jogorvoslat beadására utasíthassam, felhivom a kir. erdőfelügyelőséget és a m. kir. állami erdőhivatalt, hogy az említett bírósági ítéleteket és határozatokat, amint azokat kézhez veszi, *azonnal* behatóan tanulmányozza át és abban az esetben, ha az ítéletet, illetőleg határozatot a gondozására bízott érdekek szempontjából sérelmesnek találná, erről ide tüzetesen indokolt, kimerítő jelentést tegyen. A jelentés a rövid felebbviteli határidőre való tekintettel azonnal, de legkésőbb a bírósági kiadmány kézbevételeitől számított 5 nap alatt terjesztendő előm s a figyelem felkeltése céljából ugy maga a jelentés, mint annak külső borítéka „Sürgős“ jelzéssel látandó el.

Minthogy pedig magából, a bírósági ítéletből, illetőleg határozatból az előzmények és az ügy lefolyásának kellő ismerete nélkül előreláthatólag nem lesz minden esetben kétségtelenül és szabatosan megállapítható, hogy vajjon ez sérti-e s mennyiben a közérdeket, felhivom egyuttal a kir. erdőfelügyelőséget és a m. kir. állami erdőhivatalt, hogy a birtokrendezési ügyeket erre a körülményre való tekintettel is állandóan éber figyelemmel kísérje, a tárgyalásokon lehetőleg résztvegyen és igyekezzék az ügy állásáról már a bírósági ítélet, illetve határozat hozatala és kézbesítése előtt minden irányban részletes és alapos tájékoztást szerezni.

Felhivom végül a czim figyelmét az 1908. évi 500. I. M. számú utasítás 110. §-ának (1908. évi VII. t.-cz. X. cikkelyében foglalt 25. §-nak) utolsóelőtti bekezdésében foglalt intézkedésre, amely kimondja, hogy már befejezett arányosítási eljárás után közösen maradt erdőkből, továbbá az 1871. évi LIII. t.-cz. 32. §-a tekintetbe vételével elkülönített erdőkből egyéni illetmények elkülönítésének sem birtokrendezési, sem polgári peres eljárás útján helye nincsen, azok részére sem, akik azt az érdemleges tárgyalás során jogszerűen kérelmezhatték volna. A közösség tehát eme rendelkezés szerint többé sem az arányosítás folytán alkotott közbirtokosságok erdeinél, sem pedig az urbéri elkülönítés folytán a volt urbéresek faizási jogának megváltása fejében kiadott erdőknél meg nem szüntethető és a szóban lévő erdők egyénenként való felosztása meg nem engedhető.

Indokolt esetekben azonban az eljárási utasítás előbb idézett 110. §-ának utolsó bekezdése megadja a lehetőséget arra, hogy az arányosítás után közösen maradó egyes erdőterületek a közösen maradt legelőhöz és viszont a közös legelők a közös erdőkhöz csatoltassanak.

Az e részben követendő eljárás részleteit az 1908. évi 1200. I. M. számú rendelet 37., 38. és 39. §-ai szabályozzák, amelyekre nézve netaláni félreértések elkerülése végett szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a közös erdők és legelők átsatolásának a most idézett szabályok értelmében és az azokban előírt eljárás alkalmazásával csakis az arányosítás folytán és ennek befejezése után közösen maradt erdőknél és legelőknél s önként érthetőleg

mindig csak egy és ugyanazon közbirtokosság tulajdonában levő erdő- és legelőterületeknél van helye. Ellenben nem terjednek ki a szóban levő anyagi és eljárási szabályok a még nem arányosított közös erdőkre, továbbá a volt urbéresek és másnemű közbirtokosságok erdeire, amelyeknek, mint általában az 1879. évi XXXI. törvényczikk 17. §-ának hatálya alá tartozó többi erdőknek is, a legelőhöz való csatolása és mivvelési ágának megváltoztatása az eddigi gyakorlatnak és az 1908. évi 1200. I. M. számú rendelet 11. §-ának 9. pontjában is hangsúlyozott általános elveknek megfelelően egyébként indokolt esetekben is csak oly feltétel mellett engedhető meg, ha a birtokos az átcsatolni kívánt erdőt megfelelő más területtel pótolja.

Budapest, 1908. évi július hó 10.

A miniszter helyett:

Mezőssy s. k.
államtitkár.

